



Mléčná farma roku 2020

Soutěží, ve kterých se posuzuje kvalita mléka a práce chovatelů, je jistě po světě celá řada. V ČR se již tradiční stala soutěž s názvem Mléčná farma roku, která každoročně hodnotí a oceňuje chovatele dojeného skotu z celé ČR. Pozor – slavnostní vyhlášení výsledků a předání cen nejlepším farmám bylo kvůli nouzovému stavu v ČR posunuto a uskuteční se ve čtvrtek 1. října 2020 v hotelu Skalský dvůr.

Zapojení do soutěže pro chovatele nepředstavuje žádné dodatečné výdaje ani žádnou složitou administrativní zátěž. Vyplnění stručné přihlášky zabere jen pár sekund a přihlášení je zdarma. Údaje pro vyhodnocení se následně berou automaticky z výsledků kontroly užitkovosti a přihlášeným podnikům je zaručena anonymita. Kromě prestižního ocenění si nejlepší chovatelé odnesou také finanční odměny. Toto vše je důvodem velkého zájmu podniků, kteří se do soutěže každoročně přihlašují. Soutěž je určena všem chovatelům dojeného skotu, kteří chovají na území ČR minimálně 60 zvířat plemen českého strakatého skotu (kategorie čestr) nebo holštýnského skotu (kategorie holštýn). Podmínkou je zapojení do kontroly užitkovosti, v rámci které se vyhodnocují soutěžní ukazatele. Soutěží se ve dvou kategoriích (podle plemen) a v současné době se hodnotí šest kritérií, která zahrnují oblast zdraví a reprodukce i produkční stránku. Letošní ročník 2020 hodnotil na základě údajů z kontroly užitkovosti rok



Ze slavnostního vyhlášení ve Skalském dvoře v roce 2019

2019 ve dvou kategoriích prostřednictvím předem známých šesti kritérií (viz tabulka). Každé farmě byl přidělen počet bodů (dvacetibodová stupnice pro každé kritérium) a stanoveno bylo pět finalistů z každé skupiny. Při shodnosti bodů bylo určené rozhodné kritérium, a to průměrný počet laktací. Údaje v tomto ročníku zpracovali a vyhodnotili pracovníci ČMSCH, a. s. O titul

mléčná farma roku bojovalo v tomto ročníku z různých oblastí ČR v kategorii čestr celkem 62 farem a v kategorii holštýn celkem 75 farem. Hodnocení zdravotního stavu mléčné žlázy bylo zastoupeno ukazatelem počtu somatických buněk v mléce. V ČR se podle výsledků kvality nakupovaného mléka podle analýz bazénových vzorků mléka v jednotlivých měsících roku

2019 pohyboval PSB v průměru mezi 197 a 251 tis./ml při ročním průměru 221 tis./ml (ČMSCH, a. s., 2020). Jak vyplývá z grafu, podle hodnocených skupin měly podniky v kategorii čestr v průměru mírně nižší počet somatických buněk, a to celkově i finalisté, tj. pět nejlepších podniků z dané kategorie. Kritériem, které souvisí s počtem somatických buněk, je lineární skóre

Vsaďte na kvalitu svého chovu a získejte titul

12.
ročník

Mléčná farma roku

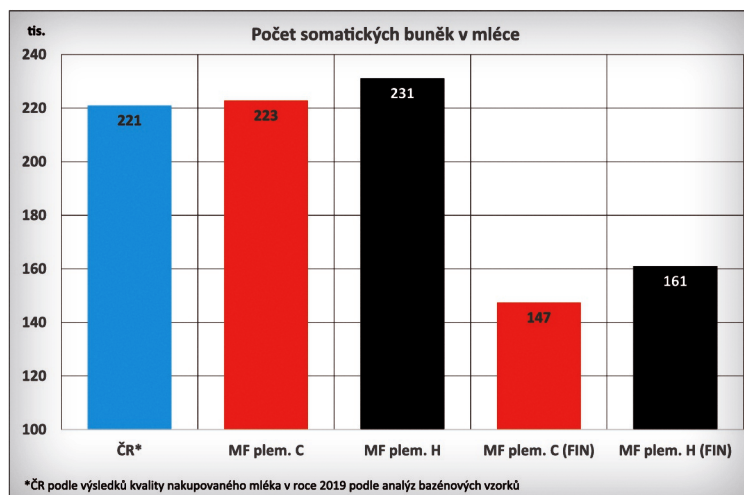
Více informací a registrace na www.mlecnafarmaroku.cz



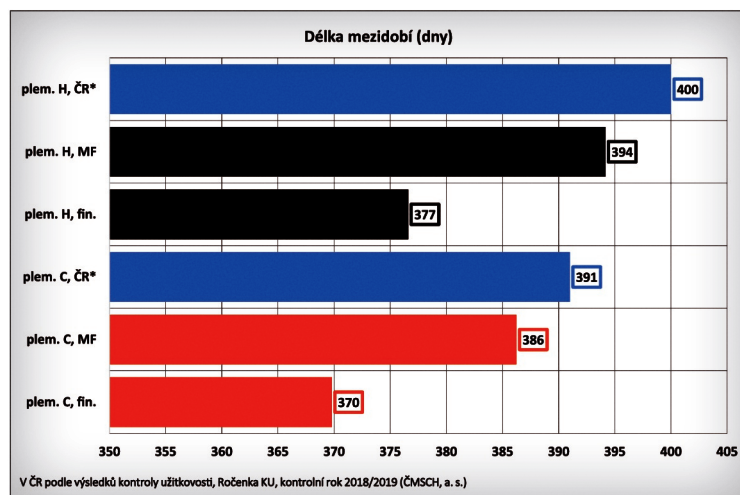
Každý přihlášený účastník obdrží hodnotné věcné ceny.

1. místo 50 000 Kč 2. místo 30 000 Kč 3. místo 15 000 Kč





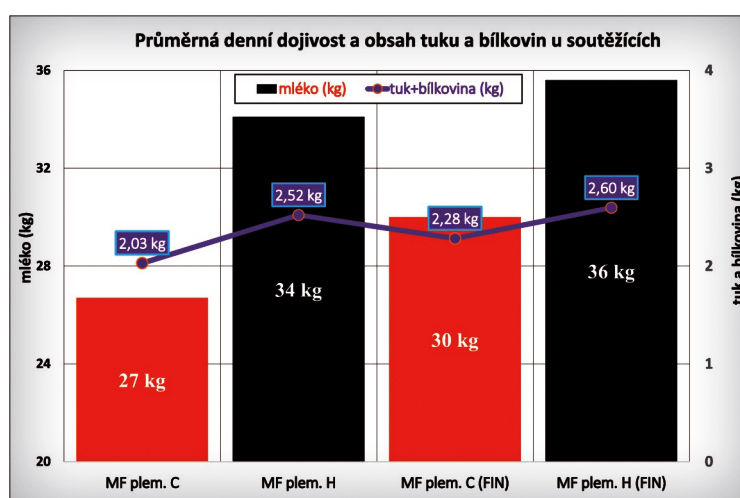
Graf 1 – Srovnání PSB přihlášených do soutěže a finalistů s průměrem ČR



Graf 2 – Srovnání soutěžících a finalistů s průměrem ČR v délce mezidobí

somatických buněk, kde se posuzuje podíl dojnic, které dosáhly lineárního skóre do 4. Jak z výše uvedeného vyplývá, maximální hodnota je tedy 100 % a cílem chovatelů je dosáhnout hodnoty co nejvyšší, tj. mít ve stádě co nejvíce krav splňujících podmínku lineárního skóre do 4. U přihlášených podniků za rok 2019 nejsou patrné příliš velké rozdíly mezi skupinami a výrazně lepších výsledků dosahují logicky v průměru finalisté, kteří v průměru měly 91 a 90 % podle plem C a H lineární skóre do 4.

Často využívaným ukazatelem posuzujícím úroveň reprodukce ve stádě dojeného skotu je délka mezidobí. V ČR podle výsledků kontroly užitkovosti (ČMSCH, a. s., 2020) byla v kontrolním roce 2018/2019 délka mezidobí 400 a 391 dní u dojnic holštýnského a českého strakatého skotu. Do soutěže přihlášené podniky dosáhly mírně kratšího mezidobí, a to 394, resp. 386 dní a finalistů či-



Graf 3 – Ukazatele průměrné denní dojivosti finalistů a soutěžících

nila průměrná délka mezidobí 377, resp. 370 dní.

Dalším hodnoceným ukazatelem, který reprezentuje produkční oblast, byla denní dojivost. Dojivost patří mezi ekonomicky nejdůležitější parametry, protože tvoří hlavní příjmovou položku produkce mléka.

Na rozdíl od ceny mléka je dojivost ovlivnitelná samotnými chovateli z velké míry. V ČR se v dlouhodobém horizontu průměrná roční dojivost krav zvýšila a dojivost v ČR patří mezi nadprůměrné mezi státy EU. U hodnocených podniků byly patrné značné rozdíly, a to i v rámci jednotlivých soutěžních skupin. U přihlášených podniků v kategorii holštýn byla průměrná dojivost 34,1 kg a u pěti nejlepších podniků činila 35,6 kg. V kategorii čeští byla průměrná denní dojivost u přihlášených 26,7 kg, u pěti finalistů 30,0 kg. V ČR u podniků v kontrole užitkovosti v kontrolním roce 2018/2019 podle plem (český strakatý a holštýnský

skot) činila průměrná dojivost 7658 kg, resp. 10 076 kg mléka (ČMSCH, a. s.).

S denní dojivostí souvisí obsah složek v mléce, což bylo také jedno z hodnocených kritérií soutěže Mléčná farma roku. Součet obsahu tuku a bílkovin v mléce měly v průměru vyšší podniky v holštýnské kategorii, v průměru 2,52 kg (2,60 kg u finalistů) než v soutěžní kategorii čeští, ve srovnání s holštýnskou skupinou, kde průměr činil 2,03 kg (2,28 kg u finalistů).

Posledním, avšak neméně důležitým ukazatelem posuzujícím se u přihlášených podniků je průměrný laktací den, jehož optimální hodnoty by měly být kolem 160 až 170 dnů i v závislosti na chovaném plemeni. U podniků, které se za minulý rok ucházely o titul mléčné farmy roku, byl průměrný laktací den ve skupině čeští u všech podniků a u finalistů 167 a 153 dní a vyšší byl u podniků ve skupině holštýn, kde průměr všech a finalistů činil 176 a 160 dní. Srovnat údaje vlastního podniku s údaji celorepublikovými či s údaji ostatních států by mělo být součástí práce každého manažera nejen zemědělských podniků. Pro srovnání jsou v tabulce níže uvedeny některé ukazatele kontroly užitkovosti ve vybraných státech dle výsledků zjišťování ICAR za rok 2019 (ICAR, 2020).

Jak již bylo zmíněno, vyhlášení tohoto ročníku tedy máme ještě před sebou – bude se konat v hotelu Skalský dvůr 1. října 2020. Více informací a výsledky minulých ročníků lze nalézt na webové stránce soutěže, <https://www.mlecnafarmaroku.cz>. Těšíme se na setkání s vámi!

Kolektiv partnerů soutěže

Tab. 1 – Výsledky v jednotlivých kritériích

Kritéria hodnocení	Čeští (62 farem)		Holštýn (75 farem)	
	Průměr	Rozpětí	Průměr	Rozpětí
Délka mezidobí (dny)	386	362–425	394	361–448
Počet somatických buněk (tis.)	223	86–406	231	123–411
Lineární skóre SB do 4 (%)	83	66–94	84	67–95
Součet tuku a bílkovin v mléce (kg)	2,03	1,49–2,49	2,52	2,14–2,96
Průměrný laktací den (dny)	167	148–207	176	150–219
Denní nádoj na dojenou krávu (kg)	26,7	19,9–33,1	34,07	27,6–41,0

Tab. 2 – Srovnání s ukazateli z jiných zemí

Ukazatel/stát	Izrael	Dánsko	Německo	Belgie	Nizozemsko	Švýcarsko
Průměrný počet krav ve stádě (ks)	233	201*	66,9	81,8	102	21,9*
Dojivost na krávu (kg mléka)	13 316	10 263*	8 907	10 121	10 124	7 760
Obsah tuku v mléce (%)	3,71	4,24*	4,11	4,15	4,34	4,04
Obsah bílkovin v mléce (%)	3,32	3,53*	3,48	3,48	3,57	3,34
Délka mezidobí (dny)	419	-	405	406	407	408

* údaj za rok 2018, zdroj: web ICAR (2020)